

Нетрадиційні техніки малювання

Автор: Анісімова Ярослава Миколаївна

"Плямка та її друзі"

□

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КУ «МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ»
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ №21
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

Плямка та її друзі

(Нетрадиційні техніки малювання)
номінація «Навчально - методичний посібник»

Анісімова Ярослава Миколаївна
вчитель початкової школи
«спеціаліст»
тел. (068) 089-87-87

Гончар Інна Василівна
вчитель початкової школи
«спеціаліст»
тел. (098) 352-57-36

м. Вінниця

2018

Автори: Анісімова Ярослава Миколаївна, Гончар Інна Василівна, вчителі початкової школи комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №21 Вінницької міської ради»

Анісімова Я.М., Гончар І.В. Плямка та її друзі. Методичний посібник /Я.М.Анісімова, І.В.Гончар. – Вінниця: ММК, 2018. 72 с.

Рецензенти:

Матвієнко Т.В., заступник директора з НВР комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №21 Вінницької міської ради»

Пастух Л.М., заступник директора з НВР комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №15 Вінницької міської ради»

Рекомендовано методичною радою
Закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №21
Вінницької міської ради»
(Протокол №3 від 04.01.2018 р.)

Навчально-методичний посібник містить основні відомості про сутність понять «інтерес», «пізнавальний інтерес». Подано нетрадиційні технології розвитку пізнавального інтересу в молодших школярів в процесі вивчення образотворчого мистецтва та практичні завдання для логічного та творчого розвитку.

Посібник розроблений для широкого кола читачів - для вчителів, вихователів та студентів педагогічних спеціальностей.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Пізнавальний інтерес особистості: дефінітивна характеристика поняття.....	6
Тлумачний словник термінів з образотворчого мистецтва	10
Нетрадиційні техніки малювання.....	14
Зустріч з Фарбою.....	17
Зустріч з Олівцем.....	20

Зустріч зі Січкою.....	26
Зустріч із Зубною щіткою.....	31
Зустріч з Плямкою.....	37
Зустріч з Крупами та Сіллю.....	44
Висновки.....	54
Використана література.....	56
Додатки.....	57

Передмова

За останні роки інтерес до проблеми творчості значно зріс, а в умовах концепції Нової української школи він є особливо актуальним.

Сучасна початкова школа покликана виявляти і розвивати здібності учнів, формувати уміння і бажання вчитися. А реалізувати ці завдання можна на основі формування пізнавальної діяльності молодших школярів.

Пізнавальна діяльність відіграє важливу роль у розвитку розумової та творчої обдарованості.

У наш час люди все більше усвідомлюють, що саме творчість є найважливішою складовою творчого успіху. І здатність творити можна розвинути.

Педагогічні та психологічні дослідження засвідчують, що зміст і способи активізації навчальної діяльності дедалі більше цікавлять науково-педагогічних працівників. Важливе значення для нашої дослідницької роботи мали роботи О.Д.Алферова, Ш.О.Амонашвілі, О.М.Арсеньєва, Ю.К.Бабанського, А.М.Бойко, В.К.Буряка, В.О.Онищука, В.М.Андрущака, М.О.Данилова, В.І.Євдокимова, Б.П.Єсипова, В.С.Ільїна, Т.Е.Коннікової, І.Я.Лернера, В.І.Лозової, Е.І.Монозона, Л.І.Новикової, В.Ю.Паламарчук, О.Я.Савченко, М.М.Скаткіна та ін. Результати аналізу наукової літератури свідчать про те, що проблема інтересу давно привертала увагу вітчизняних та зарубіжних учених: філософів, соціологів, психологів, педагогів. Так, дослідженням проблеми інтересу займалися соціологи (Г.Гак, Г.Глезерман, О.Здравомислов, І.Кронрод, Ю.Шаров та ін.), психологи (М.Беляєв, В.Богословський, С.Виготський, Е.Зеєр, А.Ковальов, В.М'ясищев, А.Петровський, С.Рубінштейн та ін.), педагоги (Л.Божович, В.Іванов, А.Маркова, Н.Морозова, Г.Щукіна) та ін.

У практичній роботі загальноосвітньої школи проблема активізації навчальної діяльності молодших школярів є однією з найактуальніших,

оскільки саме в процесі навчання відбувається розвиток особистості. Особливого значення ця проблема набуває у зв'язку з організацією нової української школи. За цих умов вміле використання різноманітних видів роботи для активізації навчальної діяльності значно збагачує навчально-виховний процес, підвищує ефективність роботи кожного вчителя.

Єдиних рекомендацій щодо розвитку пізнавального інтересу не існує і не може існувати, адже кожна дитина – індивідуальна, і до кожної потрібен особливий підхід. Тому завдання вчителя шукати індивідуальні шляхи для кожної дитини.

Пропоновані методичні рекомендації для студентів спеціальності «Початкова освіта» та вчителів початкових класів, сприятимуть в підготовці до занять із специфікою розвитку пізнавального інтересу учнів школи I ступення в процесі вивчення образотворчого мистецтва. Використовуючи даний посібник, Ви будете мати змогу виробити у себе необхідні практичні уміння та навички, а саме, підбирати та самостійно впроваджувати в роботу варіативні завдання які Вам пропонуються. У посібнику представлені матеріали до ефективної активізації пізнавального інтересу при вивченні нетрадиційних форм образотворчого мистецтва у школі I ступеня, що сприяють підвищенню рівня пізнавальної активності дітей та поглибленню знань учнів з мистецтва.

Бажаємо успіхів та творчого натхнення!

1.

1. Пізнавальний інтерес особистості: дефінітивна характеристика поняття

На етапі розвитку освіти в умовах якісного розширення змісту освіти, необхідно визначити нові пріоритетні напрямки роботи з учнями. Одним із найважливіших із них є формування пізнавального інтересу школярів.

Сучасний англійський письменник Роберт Кійосакі твердить: «Освіта, що не вчить успішно жити в сучасному світі, не має жодної цінності»[6,с.5]

На підставі аналізу сучасної теорії та практики формування пізнавальної активності учнів зробимо спробу цілісно розкрити сутність цього явища як системи, її компонентний склад, визначити рівні розвитку кожного з них, їхні змістові характеристики, обґрунтувати методику їхньої діагностики.

Результати аналізу наукової літератури свідчать про те, що проблема інтересу давно привертала увагу вітчизняних та зарубіжних учених: філософів, соціологів, психологів, педагогів. Так, дослідженням проблеми інтересу займалися соціологи (Г.Гак, Г.Глезерман, О.Здравомислов, І.Кронрод, Ю.Шаров та ін.), психологи (М.Беляєв, В.Богословський, С.Виготський, Е.Зеєр, А.Ковальов, В.М'ясищев, А.Петровський, С.Рубінштейн та ін.), педагоги (Л.Божович, В.Іванов, А.Маркова, Н.Морозова, Г.Щукіна) і педагогів-новаторів (С.М.Лисенкової, І.П.Волкова, Є.Н.Ільїна, В.Ф.Шаталова). Однак єдиної точки

зору вчених щодо трактування поняття «інтерес» досі немає.

На підставі аналізу зазначених та інших психолого-педагогічних досліджень розглянемо формування пізнавальної активності учнів як педагогічну проблему.

Інтерес – це вибіркове емоційно-пізнавальне ставлення особистості до предметів, явищ, подій навколишньої дійсності, а також до відповідних видів людської діяльності. Тут виступають в єдності об'єкт інтересу, що має захоплюючі, привабливі сторони, і суб'єкт, для якого ці сторони життєво важливі. Інтересом ми називаємо емоційно-пізнавальне ставлення до предмету або діяльності, яке виникає в силу того, що вони зв'язані з тією чи іншою потребою. Спочатку цей зв'язок між предметом, діяльністю, з одного боку, і потребою – з іншого, може мати поверховий характер, і таким самим буде й інтерес. Але надалі, чим повніше та глибше предмет або діяльність починають задовольняти зростаючі потреби дитини, тим багатшим і глибшим стає сам інтерес. Він робиться дедалі більшою мірою пізнавальним.

За основу беремо тлумачення С.У.Гончаренка з «Українського педагогічного словника» що, інтерес як форму прояву пізнавальної потреби, яка забезпечує спрямованість особистості на усвідомлення мети діяльності й тим самим сприяє її орієнтації, а також ознайомленню з новими фактами, більш повному і глибокому відображенню дійсності [4].

Якщо розглянути всі тлумачення, то можна звести їх до того що, своєрідність пізнавального інтересу полягає у прагненні людини заглиблюватися в сутність пізнаваного.

У педагогіці розрізняють чотири якісні етапи розвитку інтересу. **Зацікавленість** – вважається найелементарнішим інтересом, що за певних ситуацій оволодіває учнями, але при зміні ситуації швидко зникає. Цей етап розвитку інтересу пов'язаний з новизною предмета, яка може й не мати особливого значення для людини. В учнів ще не помічається прагнення до пізнання суті вивчених предметів, явищ, процесів.

Допитливість – характеризується прагненням проникнути за межі побаченого, розширити свої знання, дістати відповіді на запитання, що виникають під час навчання. На цьому етапі для учнів характерні емоції здивування, почуття радості відкриття. Вони самі прагнуть відповісти на запитання: «Чому?», прагнуть розширити свої знання.

Пізнавальний інтерес – ще вищий етап, на якому інтерес пов'язаний з намаганням учня самостійно розв'язати проблемне питання. В центрі уваги – проблема, а не готові знання. При цьому учні шукають причину, намагаються проникнути в суть предмету, самостійно встановити закономірність, розкрити причинно-наслідкові зв'язки. Учень напружує думку, волюві зусилля, виявляє емоції.

Теоретичний інтерес – характеризується спрямованістю учнів не лише на глибоке та міцне засвоєння знань, пізнання закономірностей і опанування теоретичних основ, а й на застосування їх на практиці. Теоретичний інтерес виникає в учнів тоді, коли в них формуються наукові погляди, переконання, стійкий світогляд. Усі ці етапи розвитку інтересу змінюються, взаємопроникають, пов'язуються між собою, часом співіснують в єдиному процесі засвоєння знань, пізнанні нового. Інтерес завжди має певну предметну спрямованість, інтереси людини різноманітні, як різноманітний оточуючий світ.

Але в інтересі кожної людини із тієї різноманітності оточуючого світу відображається саме те, що важливе, необхідне для самої людини, що пов'язане з її індивідуальним досвідом і розвитком. Особливою і важливою областю загального феномена "інтересу" є пізнавальний інтерес, який відноситься до різних сторін пізнавальної діяльності. У школі об'єктом пізнавальних інтересів учнів є зміст навчальних предметів, процес оволодіння знаннями, який дає змогу набувати необхідних способів учіння. У психології розрізняють поняття інтересу як спрямованості на предмет і поняття схильності як спрямованості на діяльність.

Суть пізнавальних інтересів молодших школярів характеризуються сильно вираженим емоційним відношенням до того, що особливо яскраво, ефектно розкрито в змісті знань. Інтерес до захоплюючих фактів, до описів явищ природи, подій, історії, спостереження з допомогою вчителя над словом породжують інтерес до мовних форм. Все це дає підстави стверджувати, що інтерес молодших школярів досить широкий, і в значній мірі залежить від обставин, умов навчання, від учителя. В той же час практичні дії в позаурочний час ще більше розширюють інтереси, які сприяють розвиткові кругозору. А збагачення кругозору дітей вносить в їх пізнавальні інтереси зміни. У навчально-пізнавальній діяльності інтереси молодших школярів не завжди локалізовані, оскільки об'єм систематизованих знань і досвід їх отримання невеликі. Тому спроби вчителя сформувати прийоми узагальнення, а також пошук учнями узагальнених способів вирішення поставлених завдань часто бувають безрезультатними, що впливає на характер інтересу молодших школярів, який частіше спрямований не стільки на сам процес навчання, а скільки на його практичні результати. Ось чому наближення мети діяльності до її результату становить для молодшого школяра важливу основу, яка зміцнює інтерес. Частіше ж переключення інтересу може негативно впливати не тільки на зміцнення інтересу до навчання, але і на процес формування особистості учня. Отже, глибокі зміни, які відбуваються в психології молодшого школяра, свідчать про широкі можливості розвитку дитини на даному віковому етапі. Для розвитку стійких пізнавальних інтересів даний віковий період є синтетичним.

Отже, проаналізувавши психолого-педагогічну літературу, можна зробити висновки, що психологи, як і педагоги висловлювали свою думку про необхідність розвитку та дослідження пізнавального інтересу.

2.

2.Тлумачний словник термінів з образотворчого мистецтва

1. Абрис – лінійний рисунок, зроблений від руки.
2. Автопортрет – зображення художника самого себе.
3. Ажур – техніка створення наскрізного зображення (витинання, різьблення по дереву).
4. Акварель – водяна прозора фарба.
5. Анімаліст – митець, який відображає тваринний світ.
6. Архітектор – керівник будівельних робіт.
7. Архітектура – мистецтво будівництва.

8. Ахроматичний – колір безбарвний, тобто білий, чорний.
9. Баня – верхівка споруди, купол.
10. Барельєф – різновид випуклого рельєфу.
11. Білило – біла фарба.
12. Вазопис – розпис керамічних посудин.
13. Виріб – продукт творчої діяльності митця.
14. Відтиск – у графіці – те саме, що відбиток.
15. Відтінок – малопомітна відмінність у кольорі.
16. Візерунок – красиве, цілісне поєднання ліній, крапок, кольорів.
17. Гама – ряд гармонійно поєднаних відтінків.
18. Гончар – майстер, який виготовляє посуд.
19. Гравюра – графічний твір, виконаний шляхом друкування.
20. Гратографія – спосіб виконання малюнка шляхом подряпування.
21. Графіка – вид образотворчого мистецтва виконаний олівцем, тушшю, фломастером.
22. Гуаш – художні фарби, розтерті на воді з клеєм.
23. Декоративно - прикладне мистецтво – це галузь художньої творчості, створення предметів, для прикрашання житла.
24. Ескіз – допоміжні пошукові роботи.
25. Етюд – твір виконаний з натури з метою вивчення.
26. Живопис – один із головних видів образотворчого мистецтва – художнє відображення предметного світу за допомогою кольорових матеріалів.
27. Замальовка – це малюнок з натури.
28. Зображення – відтворення реальних або уявних образів у художні образи за допомогою певних зображальних засобів, технічних прийомів та матеріалів.
29. Ілюстрація – різновид художньої графіки, зображення, яке наочно пояснює або доповнює будь-який друкований текст.
30. Картина – твір живопису. На відміну від швидкої замальовки чи етюда, картині притаманна завершеність, технічна досконалість.
31. Колаж – технічний прийом образотворчому і декоративному мистецтві, за яким на будь-яку основу наклеюється відмінне від неї за кольором та фактурою зображення з іншого матеріалу.
32. Кольорознавство – наука про колір.
33. Композиція – побудова художнього твору, розташування та взаємозв'язок у ньому окремих частин і елементів.
34. Контраст – яскраво виражена протилежність протиставлених властивостей.
35. Контур – зовнішній обрис фігури або предмета однією лінією.
36. Лінія – це слід крапки, що рухається. У графіці лінія є одним із головних зображувальних засобів.
37. Макет – зменшений зразок промислового виробу.
38. Марина – картина із зображенням морського краєвиду.
39. Мاستихін – спеціальний інструмент художника-живописця із гнучкої, пружної сталі у вигляді ножа або вузької лопаточки, використовується у малярстві для чищення палітри, розтирання фарб.
40. Мистецтво – художня творчість у цілому – література, музика, образотворче мистецтво, архітектура, театр.
41. Мозаїка – зображення або візерунок, викладені із шматочків

будь-яких матеріалів.

42. Мольберт – дерев'яна підставка для живопису.
43. Монотопія – це вид друкованої графіки.
44. Музей – заклад, який вивчає, зберігає та експонує пам'ятки духовної та матеріальної культури.
45. Натура – реальні об'єкти та предмети, які художник спостерігає в процесі їх зображення.
46. Натюрморт – зображення речей, що оточують людину (посуд, квіти, овочі, фрукти).
47. Орнамент – візерунок, побудований на ритмічному повторенні або чергуванні елементів.
48. Палітра – невеличка платівка, на якій художник змішує фарби в процесі роботи.
49. Паперопластика – створення художніх образів шляхом використання прийомів обробки паперу.
50. Пейзаж – один із жанрів, присвячений зображенню природи.
51. Пензель – найважливіший інструмент митця, яким він наносить фарби на полотно.
52. Планер – малярство під відкритим небом.
53. Портрет – зображення певної конкретної людини.
54. Розпис – це сюжетні або декоративні, орнаментовані зображення, виконані фарбами.
55. Розтяжка – технічний прийом у живопису та графіці, що полягає в утворенні плавних, поступових змін від однієї сили кольору до іншої.
56. Стека – основний інструмент для ліплення з глини, воску та інших матеріалів.
57. Тон – ступінь посвітління чи потемнення штриха, плями, кольору.
58. Фриз – орнаментальна композиція у вигляді горизонтальної смуги, що використовується у декоративному живопису.
59. Хроматичний колір – кольоровий, барвистий.
60. Штрих – коротка лінія, риска, що виконується одним рухом руки і є найпростішим елементом малюнка.

2.

3. Нетрадиційні техніки малювання

Витоки здібностей та обдарувань дітей – на кінчиках їх пальців. Від пальців ідуть струмочки, які дають наснаги творчій думці. Іншими словами, чим більше майстерності в дитячих долоньках, тим розумніша дитина.

В.О. Сухомлинський

Мистецтво як специфічна художня форма відображення світу, не є засобом гармонізації душевного стану людини, а засобом пізнання внутрішнього світу дитини. На думку провідних психологів, опанування вчителем деяких посильних психотерапевтичних прийомів та форм роботи дозволить цілеспрямовано, свідомо та систематично піклуватися про психічний стан учнів.

Організація спонтанної художньо-творчої діяльності допоможе вчителю

відчинити двері у внутрішній світ дитини, відчуті її своєрідність та неповторність, визначити її психічний та емоційний стан, сприяти соціальному оточенню, розкрити приховані комплекси, страхи чи проблеми, розвинути пізнавальний інтерес. Образи, що виникають в уяві і фіксуються на папері, здатні допомогти дітям виявити та передати досить безпечним способом всі ті пригнічені почуття, думки, прагнення та бажання, що приховуються ними десь глибоко в душі.

Одночасне формування низки компетентностей (загальнокультурна, соціальна) шляхом використання інтегративної технології.

Нетрадиційна образотворча діяльність відіграє важливу роль у загальному психічному розвитку дитини. Адже самокоштовним є не кінцевий продукт – малюнок, тощо, а розвиток особистості в собі, у своїх здатностях, само ідентифікації у творчій роботі, цілеспрямованості.

Застосування нетрадиційних технік допоможе вчителю у наступному:

- налагодити ефективну комунікативну взаємодію з дітьми під час спільної художньо-творчої діяльності;
- глибше пізнати внутрішній світ кожної дитини, відчуті її неповторність, особистісну своєрідність, визначити потреби та інтереси;
- діагностувати емоційний та психічний стан дитини;
- сприяти успішній соціалізації особистості.

В затишному будинку жила маленька Плямка, яка завжди була життєрадісна, весела та допитлива.

У кожного жителя багатопверхового будинку були свої буденні справи, у них все було в сірих тонах, вони ні в чому не бачили радощів. Жителі будинку ніяк не розуміли, чому Плямка завжди була щаслива.

Плямка вирішила показати мешканцям, що світ надзвичайний, фантастичний, неймовірний, і запропонувала відправитися в тур по місту Фарболяндія.

Жителі довго вагалися, але вирішили змінити своє життя, тому й погодились на подорож.

Отже, Плямка запрошує з собою у подорож. Сідаємо всі зручненько і відправляємось у подорож.

Повний вперед!

1. Зустріч з Фарбою

Чи знаєш ти?

Фарби – це, ймовірно, найдавніший винахід людини у сфері облаштування свого житла. Ще стіни печер прикрашалися наскельними малюнками, які наносилися фарбами, створеними з витяжок рослин і екстрактів. З тих пір прогрес зробив крок далеко вперед.

Перші фарби з'явилися більш 20000 років тому. Підтвердження цьому – наскельні малюнки первісних людей. Правда палітра фарб наших предків складалася лише з чорного, жовтого і червоного кольорів. Сама ж фарба складалася з пігменту, подрібненого в порошок, води і сполучника (яйце, жири тваринного походження).

Синій і зелений кольори вперше були отримані єгиптянами близько 5000 років тому. Вони ж першими стали використовувати різні смоли і віск в якості плівкоутворювачів.

Значних змін у світі фарб не було аж до початку XIV століття. Зрозуміло, фарба стала застосовуватися набагато ширше, увійшовши і в життя простих людей.

Однак справжній прорив стався вже в XVI столітті, коли на Американському континенті виявили рослини кількох видів, які при їх змішуванні давали різні колірні відтінки. Неменш важливим був той факт, що виготовлення фарб за допомогою такого способу не вимагало особливих витрат. Попит на них почав рости. Це повело за собою відкриття підприємств з виробництва лакофарбових матеріалів.

Сучасна фарба дуже сильно відрізняється від своїх попередниць, які мали характерний запах і склалися не більше ніж з трьох компонентів. У наш час фарба в своєму складі містить до 10 інгредієнтів.

Малювання пальчиком

Мал.1

Ø **Малювання пальчиком** -- дитина вмочує палець у ємкість з гуашшю і робить відбитки на папері відповідно до теми.

Інструменти та матеріали

–шматочки мочалки;

–фарби;

–вода;

–пензлик;

– папір.

Спосіб виконання

Спочатку нанесемо фарбу на мочалку пензликом. Тепер притиснемо до мочалки пальчик. Усе – на папері можна залишати кольоровий відбиток!

Рекомендації

Скільки відбитків залишати, яких кольорів, якими деталями завершити малюнок? Тут усе залежить тільки від Твоєї фантазії! Малювання відбитками пальців – це справжня свобода! Один або два відбитки пальчика можуть легко перетворитися на улюблену тваринку. З кількох відбитків підряд вийде гусінь! Відбитками пальців можна намалювати усе, що заманеться.

Експериментуй!

Ø Малювання долонькою

Для цього в широку посудину наливають фарби певного кольору.

Мал. 2

Ø Ребром долоньки

Нанести фарбу (гуаш) на ребро долоньки і малювати стовбур дерева, гілки.

Ø Малювання кулачком

Стиснути руку в кулачок і нанести розведену фарбу на його низ, а потім притиснути до паперу.

Ø Картопляні штампи

На одному з кінців картопляного шматочка вирізати форму будь-якого предмета. Вмочати штамп у фарбу і прикласти там, де має бути малюнок.

Літературна скринька

Загадка про фарбу

Намалювати можна нею
Будинки, хмари і поля.
Зелену затишну алею,
Високі гори і моря.
Зачарувати можна нею –
Така вона чудова й гарна!
Чи знаєте, як звуть цю фею?
Звичайно, акварельна...
(Фарба)

Пензлик, аркуш та вода...
Де ж малюнок? От біда!
Що іще забув я взяти,
Щоб пейзаж намалювати?
(Фарби)

Загадка про пензлик

Дерев'яний та довгенький,
хвостик в нього є маленький.
Як у фарби хвіст мочає —
все довкола розцвітає.
(Пензлик)

Як у Барволиста фарби закінчились

На землю спустилась Осінь зі своїм головним помічником.

Барволист ніс у руках кольорову палітру, щодня і щогодини розмальовуючи землю. Трава з ним набула жовтуватого відтінку, а по зелених листочках художник розставляв коричнюваті цяточки або провожив пензликом з жовтою фарбою.

Іноді він для забави міг вилити відерце червоної фарби на дерево, додавши ще й піввідра помаранчевої. Найчастіше так жартував Барволист з кленами, перетворюючи дерева в сонячних променях на вогники. Тільки сосен, ялин і смерічок художник не чіпав, їхні голочки ставали для нього такими колючими, що й годі. Так минали дні за днями. Осінній дощик часто намагався змили з листочків чудові осінні барви. Але Барволист, мабуть, знав якийсь секрет, бо його фарби не змивались. Навпаки, здавалось, розповзались і по сусідніх листочках, деревах, кущах.

Ще трава зеленіла, а дубове листя вже вкрилося бронзою. Горобина червоніла не лише ягідними гронами, а й листячком. Верби та липи переливались зеленню і жовтизною, а помічник Осені творив далі. Тільки Вітер-пустун вирішив пожартувати: жовту фарбу він підняв високо-високо, хотів Сонце яскравішим зробити, щоб погріло воно трохи землю, а він зміг відпочити. Та не втримав, і всю- всю фарбу на одну лише сосну перекинув. Але фарба голочок боялась, вся в дуплі у білочки сховалася серед горішків і шишок, ще й крихітних діток.

Засмутився своїй невдачі Вітер, та не заспокоївся, а підняв тихенько оранжеву фарбу. З саду на город її відніс, а там на гарбузи вилив. І ті стали такими жовтогарячими. Зразу від радощів трохи і підросли, ще й солодшими стали.

Аж тепер помітив художник, що у нього залишилась лише червона та бронзова фарби.

– Ех, Вітер! Я ж ними землю розфарбувати не зможу, – і вкінці він навіть пензля опустив.

Соромно стало пустуну, що стільки фарби перевів. Тепер він Барволисту помагав: листочок до листочка нахилив, щоб менше фарбувати доводилось. А коли й перестарається, потягне сильніше і відірве зелений листок, аж зажуриться. Тоді вже художник розважає:

– Зате менше фарби треба!

як і та закінчилась, лишили теперішні товариші листя Дощику і Холоду. Та на землю вже спішила Зима.

2. Зустріч з олівцем

Чи знаєш ти?

Сучасним олівцям не більше за 200 років.

Приблизно 500 років тому в шахтах міста Камоорленд в Англії був виявлений графіт. Вважається, що тоді ж почали виготовляти і графітові олівці.

У німецькому місті Нюрнберг знаменита сім'я Фабер з 1700 року почала виготовлення олівців, використовуючи графітовий порошок, але не зовсім успішно. Нарешті, в 1795 році Конт винайшов олівці, виготовлені з суміші графіту і деяких сортів глини й обпалені в печі.

Ця технологія використовується і сьогодні.

«Прості» олівці виготовлені з графіту, який залишає на папері темний слід. При виробництві олівців сухий порошок графіту змішують з глиною і водою. Чим більше глини – тим твердіший олівець, більше графіту – м'якіший грифель.

Після утворення з суміші тістоподібної пасти її пропускають через формувальний прес, отримуючи тонкі липкі мотузочки. Їх розпрямляють, розрізають по розміру, сушать і направляють в піч для випалення. Дерев'яні заготівлі з кедрі або сосни розрізають навпіл по довжині й вирізають канавку для грифеля. Обидві половинки з грифелем потім склеюють. Дощечки розрізають на олівці, зовнішня їх сторона полірується.

Сьогодні виготовляється понад 300 видів олівців для різних видів діяльності. Можна придбати прості олівці різної твердості або замовити олівці 72 кольорів! Існують олівці для нанесення написів на склі, тканині, целофані, пластмасі і кіноплівці.

Існують олівці, що використовуються в будівництві і залишають слід на поверхні, що знаходиться на відкритому повітрі протягом декількох років![1]

Мал. 3

Техніка «Грифонаж»

«Грифонаж» в перекладі з французької мови означає каракулі, від (griffonner – писати карлючками, малювати на швидку руку), тому друга назва цієї техніки малювання – «Каракулі».

Багато письменників і вчених в чернетках своїх великих творінь робили швидкі начерки імпрровізаційного характеру в техніці «Грифонаж».

Сучасні художники і дизайнери створюють в техніці «Грифонаж» оригінальні картини та скульптури.

Мал. 4

Інструменти та матеріали:

- олівець;
- фломастери;
- гумка;
- альбомний лист.

Спосіб виконання

На аркуші альбомного паперу, простим олівцем «нашкрябайте» що-небудь. Для цього проведіть спочатку довгу лінію в будь-якому напрямку, а потім вільно «покружляйте» по паперу, малюючи петлі і вигини, перетинаючи вже намальовані лінії новими. При цьому намагайтеся не відривати олівець від паперу. Коли ви відчуєте, що ліній достатньо, зупиніться. У вас вийшли «каракулі».

Уважно розгляньте отримані каракулі. «Увімкніть» свою уяву і пошукайте серед ліній морських тварин, птахів, риб, тощо.

Рекомендації

На одному аркуші паперу ви можете знайти тільки одну фігуру, а можете відшукати відразу кілька об'єктів. Щоб знайдені вами образи не загубилися серед ліній, виділіть їх фломастером.

Літературна скринька

Загадки про олівець

Тоненьке, кругленьке,
Серце чорненьке.
Хто на його слід погляне,
Думку його визнає. (Олівець)
Всяк школяр його шанує,
Бо він пише ще й малює.
Хто ж цей славний молодець?
Це звичайно(олівець).

Тіло жовте,
Серце чорне:
Тіло мовчить,
А серце говорить.
(Олівець)

Загадка-добавлянка про олівці

Довгі палички кругленькі –

Сині, жовті, червоненькі.
На папері походили,
Кольори свої лишили...
Звуться палички оці
Кольорові ...

(олівці)

Олівець-пустунець

Олівець-пустунець,
Намалюй нам сто овець,
Три будиночки з парканом,
Кашалота з пеліканом,
Хоровод котів пухнастих,
Дев'ятнадцять зебр смугастих,
Жабеняток у ставку,
Мамин фікус у кутку,
Корабель у Чорнім морі,
Мишку з сиром у коморі,
Сім грибочків під кущем
І бабусю з дідусем,
Чашку, ложку і виделку,
Небо, сонце і веселку,
Качку з каченятами,
Зорі над Карпатами,
Королеву у кареті,
Космонавта у ракеті,
Івасика-Телесика,
Ще й рябого песика.
Малював наш олівець...
Поки звівся нанівець.

Янк Гортало

Куди пішов олівець

Куди пішов олівець?
До циркуля в гості:
Показати букву А
Маленькому Кості.

Варвара Гринько

Веселкова лічилка

В лузі дощик із квіток
Кольоровий сплів вінок.
У долину, аж до річки,
Простяглись барвисті стрічки.
Ось червона, перша стрічка, —
Колір стиглої сунишки.
Друга — наче мандаринки,

Що оранжеві в них спинки.
Третя — жовта, наче сонце
Зазирає у віконце.
А четверта — то зелена,
Як листок берізки, клена.
П'ять — блакитна, барвінкова,
Наче квіточка святкова.
Шоста — синя, як ті сливи,
Що дощі вмивали й зливи.
Сьома — вкрили ліс та балки
Фіолетові фіалки.
Із семи стрічок веселих
Утворилася веселка,
І щоб знати кольори,
Ти лічилку повтори.

Наталя Забіла

Із збірки «Ясоччина книжка»

Олівець - малювець

Взяла Яся олівець, олівець-малювець. Сіла Яся біля столу, розгорнула папірець.

Треба тут намалювати отаку здорову хату! Вікна. Дах. Димар на нім. З димаря – великий дим!

Ось травичка. Ось доріжка. Ось дитинка. Ручки. Ніжки. Ротик. Носик. Голова. І волосся – як трава!

Ось на небі сяє сонце, довгі промені ясні. А в сторонці, під віконцем, квітнуть квіти запашні.

У дитинки є спідничка, а на ніжках черевички. Ще їй кошика зроби – піде ляля по гриби.

Ліс такий густий, кошлатий, і дерев у нім багато – все ялинки та дубки. Як щітки, стирчать гілки. А під кожним під дубочком два грибочки, три грибочки, ось чотири, ось і п'ять. Вже нема де малювати!

Враз на сонце, як примара, налетіла чорна хмара, чорна-чорна, наче дим.

Ось і блискавка! І грім!

І полився з хмари дощик на грибочки, на дубочки, на ялинку, на хатинку, на малесеньку дитинку, на волоссячко, на кошик, ллється дощик, дощик,

дощик, ллється швидко, швидко, швидко!

Нічого вже не видно!

– Що ж ти, Ясю, наробила? Зачорнила весь папір! І протерла, і продерла, і пробила аж до дір!

Яся каже:

– Ай-яй-я! Яся каже:

– Це не я! Це такий вже олівець, олівець-малювець.

3. Зустріч зі свічкою

Чи знаєш ти?

Людина навчилася виготовляти свічки в давнину. Стародавня свічка являла собою чан з жиром, в центрі якого плавав гніт з тріски або сплетеної шерсті тварин. Свічка не лише освітлювала стародавнє житло, другим не менш важливим її призначенням була охоронна функція. Пращури вірили, що вогонь свічки здатний відігнати темні сили, чаклунство і зло.

Свічка змінювалася разом з розвитком людини. Люди навчилися використовувати бджолиний віск, з'явилися сальні свічки, були і очеретяні зі смолою. 19 століття винайшли стеаринові і церезинові свічки, приблизно тоді ж був винайдений парафін. Свічки стали доступними за ціною практично для всіх станів і житла ожили у вечірній і нічний час завдяки трепетному вогнику в вікнах.

Сьогодні ринок свічок дуже різноманітний. Кольорові та фігурні свічки захоплюють пишністю форм і вишуканістю декору. Не забута і біла традиційна свічка, яка вірно служить людям у хвилини негоди і труднощів, освітлюючи простір і шлях.

Сучасні свічки виготовляються з воску або парафіну, прекрасний дизайн і барвіста упаковка перетворюють цей товар у прекрасний подарунок призначений кому завгодно. Свічка завжди потрібна в будинку, тим більше така красива і святкова.

Людині потрібні свічки досить часто і для різних випадків. Наприклад, традиція задувати свічки на іменинному торті виникла з бажання захистити дитину від бід і зла. Для весільних обрядів і для романтичної вечері і для інших цілей потрібні різні свічки.

Уособлення живлющої сили вогню, маленької частинки сонця запалена свічка зігріває душу й оселю, наповнюючи світ романтичною музикою любові і добра.[1]

Мал. 5

Гратаж

Граттаж (від фр. *gratter* – шкребти, дряпати) – спосіб виконання малюнка шляхом процарапування пером або гострим інструментом паперу або картону, залитих тушшю. Інша назва техніки – воскографія. Твори, виконані в техніці граттажа, відрізняються контрастом білих ліній малюнка і чорного фону і схожі на ксилографію або ліногравюру.

Інструменти та матеріали

- свічка;
- акварельні фарби чи воскові олівці;
- гуашева фарба чорного кольору чи туш;
- губка;
- будь-який гострий предмет (гусяче перо, дерев'яні палички, крючок), товстий папір чи картон;
- рідкий миючий засіб (шампунь).

Спосіб виконання

Перш ніж почати роботу по виконанню гравюри – перевіряємо наявність матеріалів.

Мал. 6

На картон, відповідно до заданого зразка, наносимо за допомогою м'якого пензлика кольорові плями. Коли фарба повністю підсохне, потрібно щільно, не пропускаючи жодного відрізка, натерти всю робочу поверхню картону воском чи парафіном. Потім беремо туш, змішуємо з рідким милом у співвідношенні мило – туш (1:3) та ретельно змішуємо. Покриваємо цією сумішшю нашу картонну заготовку. Якщо поверхня, яку ми покрили тушшю, вийшла не досить темного відтінку, потрібно повторити процес. Після повного і щільного покриття розчином робочої поверхні аркуша потрібно залишити заготовку на деякий час, до повного її висихання.

Після цього за допомогою загостреного інструменту (дерев'яної палички, зубочистки і таке ін.) потрібно намітити (продряпати) контури майбутньої композиції, зразок якої повинен бути приготовлений заздалегідь.

Наступний етап – кінцевий: проштриховка (продряпування) по формі об'єкта, більш деталізованого зображення композиції, зберігаючи контраст.

Завершення роботи. Оформлення художнього графічного твору.

Рекомендації

За допомогою цієї техніки можна зобразити:

- натюрморт;

- пейзаж;
- підводне царство;
- нічне місто;
- космос.

Літературна скринька

Горить свіча, та не палає
 Горить свіча, та не палає
 А сум в очах та й не минає
 За долю нашу, Україну
 За неньку нашу молодь гине
 Молюся Богу без зупину
 В Молитву серцем я порину,
 В очах горить молитви слово
 Тому прошу сердечно в Бога
 Зупини ці біди сеї днини
 Посій же щастя в Україні
 Ми козаки, ми сильні люди
 Та без тебе ми нікуди
 Тож просим Боже допомогти
 Цих нелюдів перемогти
 Щоб жити мирно, разом, Вільно!!
 Щастя й долю Боже дай
 Ми йдемо боротись за наш Край!!!
Притча про свічку

Настав вечір. Одна людина запалив маленьку свічку і почала підніматися

з нею по сходах, які, закручуючись спіраллю, губилися десь високо під склепінням вежі.

- Куди ми йдемо? – запитала свічка.
- Ми піднімаємося на вежу, щоб освітити шлях кораблям в гавань.
- Але жоден корабель не зможе побачити мого світла, – заперечила свічка.
- Хоч твій вогник і маленький, – відповів чоловік, – все ж продовжуй горіти так яскраво, як тільки можеш, а решту залиш на мене.

Так перемовляючись, вони дісталися до самого верху башти і підійшли до великої лампи. Чоловік запалив лампу за допомогою маленької свічки, і незабаром великі відполіровані дзеркала за лампою відбили її світло, поширюючи його на милі навколо і вглиб моря, висвітлюючи шлях кораблям. ... Як маленька свічка або навіть сірник можуть розпалити величезне вогнище і вказати шлях сотням людей, так і невелике полум'я твого душевного тепла і гарного прикладу здатне змінити життя, світогляд і долю людей, навіть якщо ти сам цього ще не усвідомлюєш в повній мірі. Просто будь світлом для оточуючих тебе людей, як той маячок, який радісно спрямовував кораблі в безпечну гавань.[3]

Загадки про свічку

Горить стовпчик,
А вугілля немає.

Стоїть як стовп,
горить вогнем, –
Ні жару, ні пару, ні вугілля.

Що то за гість,
Що сам себе їсть?
Як запалять, то горить,
Як горить, то плаче.
Обережненько гасить,
Бо впече у пальчик!

Стоїть стовп,
що горить світло,
А вугілля (проводів) немає.
(Свічка)

Народна мудрість

Голова без розуму, як ліхтарня без **свічки**.
Ні Богу **свічка**, ні чорту кочерга.
Голова без розуму, як ліхтар без **свічки**.
Комп'ютер без програми – що ліхтар без **свічки**.

Чи знаєш ти ?

Історія виникнення зубної щітки

Найперша зубна щітка, про яку нам відомо, з'явилася тисячі років

тому. Цю щітку, відома за назвою «паличка для зубів», виготовляли шляхом жування або жмакання маленьких гілочок чи коріння дерева доти, поки волокна з одного їхнього кінця не ставали досить м'якими й не перетворювалися в грубу щітку. Якщо пожувати зубочистку з одного кінця, вийде поверхня для чищення, подібна такій «паличці для зубів». Деякі аборигени Австралії й Африки, дотримуючись древньої традиції, усе ще чистять зуби такими щітками.

У Стародавньому Єгипті так само дотримувалися гігієни ротової порожнини. У гробницях, датованих близько 3000 років до н.е., були знайдені палички з розпущеним кінцем.

Пізніше зубні щітки з'явилися в Китаї. На відміну від давньоєгипетських наконечники у них були з м'яти, що не тільки очищало ротову порожнину, а й освіжало дихання. У 14 столітті зубні палички відчутно модернізувалися. Вони представляли собою кістку або бамбукову гілочку з прикріпленою свинячою щетиною. Замість пасти використовували мелену яєчну шкаралупу, екстракт женьшеню, хвою і сіль.

Першими, хто представив світу сучасну зубну щітку, були насправді англійці. Це відбулося в 1780 році. Ручка була зроблена з кістки, а щетинки були прикручені через пророблені в ній отвори.

Ця зубна щітка була перевезена в Сполучені Штати, де в 1880 році вирізані вручну, відполіровані стегові кістки худоби вже являли собою чудові ручки зубних щіток, у які вручну вставлялися довгі щетинки свиней, по одному пучку в один вручну просвердлений отвір.

У двадцятому столітті дизайн цієї простої зубної щітки досяг небувалих висот. Д-р Роберт Хатсон, стоматолог-пародонтолог з м. Сан-Хосе, Каліфорнія, винайшов першу зубну щітку з м'якою щетиною й заокругленими кінчиками нейлонових щетинок. Він назвав її Oral-B. В 1969 році зубна щітка Oral-B® Classic™ була відправлена на Місяць... Ніл Армстронг користувався нею за хвилину до того, як зробити історичну прогулянку по поверхні Місяця. В 1991 році компанія Oral-B виводить на ринок першу зубну щітку моделі Oral-B® Indicator® із синіми щетинками-індикаторами, які знебарвлюються в міру користування, сповіщаючи, коли настає час змінити зубну щітку.[1]

Набризування

Мал. 7

Набризування – це свого роду тло, яке прикрашає візерунок, будь-який сюжет або композицію.

Інструменти та матеріали

- зубна щітка;
- папір;
- фарба;
- гребінець.

Спосіб виконання

Його роблять так: спочатку розводять фарбу середньої густоти; потім викладають сюжет чи візерунок на аркуші паперу. Після цього пензликом накладають фарбу на зубну щітку і труть по гребінцю. Цей метод дуже подобається дітям.

Рекомендації

Техніку забризкування можна застосовувати для тонування паперу,

створення сюжетних малюнків: зоряне небо, квітучі луки, а також – окремих образів: квітуче дерево, дерево з плодами. Можна запропонувати дітям на аркуш паперу перед використанням цієї техніки покласти вирізані із картону силуети, які потім зняти, а їх відбитки розфарбувати.

Малювання зубною щіточкою.

У цьому методі замість пензлика використовується стара зубна щітка. На неї набирається фарба потрібного кольору і наноситься на аркуш паперу.

Інструменти та матеріали

- зубна щітка;
- папір;
- гуашева фарба;

Спосіб виконання

Для малювання зубною щіточкою потрібна густа, напівсуха гуашева фарба. Зубну щітку потрібно вмочити у фарбу. Доторкатися до аркуша паперу потрібно усім ворсом, щоб від кожної ворсинки залишався слід.

Рекомендації

Для того, щоб набирати фарбу іншого кольору, треба гарно вимити щіточку водою і витерти насухо серветкою.

Літературна скринька

Загадки про щітку

Чищу зубки кожен день

Дуже добре й швидко

Мені в цьому допоможе

Моя зубна/ (щітка)

Я – невтомна трудівниця, мені вірять люди,

Хто зі мною поведеться – той здоровий буде.

Буде часто усміхатись білими зубами,

Мене знає вся малеча і бабусі й мами.

Чистоту тримаю в домі.

Справу знаю чітко,

Вам ім'я моє знайоме, бо зубна я(щітка)

Зубна щітка

Перед сном і після сну
Гігієна всім потрібна!
Промивши оченята, вушка, губи ...
Дуже важливо чистити ... ЗУБИ
усіх мікробів, точно батогом,
вижене зубна ... ЩІТКА

Я невтомна трудівниця, мені вірять люди.
Хто зі мною поведеться – той здоровий буде.
Буде часто усміхатись білими зубами.
Мене знає вся малеча, і бабусі й мами.
Чистоту тримаю в домі, справу знаю чітко.
Вам ім'я моє знайоме, бо зубна я. (щітка)

«Зубастик» - казка для тих, хто не хоче чистити зубки

В одній чарівній країні жили-були зубки. Так-так, звичайнісінькі зубки. Серед них був один маленький зубчик на ім'я Зубастик. Зубастик дуже любив хрумкати горішки, гризти яблучка і цукерочки.

У цій чарівній країні у всіх зубів були свої будиночки, де вони їли, спали і чистилися. Наш зубчик дуже любив поспати і поїсти, а ось чиститися щіткою йому зовсім не подобалося чомусь...ліниво йому було...

«Задоволення від цієї справи ніякого, користі теж не бачу, – розмірковував так Зубастик, – тільки час даремно витрачаю, краще б пожувати в цей час цукерку...»

І одного разу вирішив зубчик зовсім перестати чиститися.

Цілими днями безперервно Зубастик хрумкав горішки і їв різну смакоту. Весело йому жилося і не доводилося двічі на день витрачати час на чистку.

Одного разу Зубастик пішов у гості на день народження до друга. Коли він прийшов додому до нього, то чомусь ніхто не хотів з ним розмовляти і гратися.

«Що це з ними? Раніше ж їм подобалося зі мною гратися», – засмутився Зубастик.

Там був величезний смачний торт з шоколадом і горіхами. Зубастика теж дістався шматочок торта, але на загальний подив, як тільки Зубастик спробував торт, то відразу закричав, наче від болю, заплакав і втік.

«Що це з Зубастиком? Раніше ж йому подобалося їсти солодощі», – здивувалися всі.

А у Зубастика так розболілося все-все від цього шоколадно-горіхового торта. Ой, як було боляче, навіть плакати і ворухитися було жахливо боляче.

«Напевно, я вмираю», – вирішив Зубастик і побіг швидше в лікарню.

У лікарні його зустрів добрий лікар Чистозуб, оглянув він Зубастика, похитав головою і сказав: «Так, це дуже важкий випадок, я нічим не можу тут допомогти».

«Невже це все? Невже я більше ніколи не зможу хрумкати?!» – злякався зубчик і гірко-гірко заплакав.

Лікар Чистозуб спокійно відповів: «Будеш ти хрумкати ще чи ні, залежить тільки від тебе. Кожен сам повинен стежити за своїм здоров'ям. Ти, дорогий Зубастик, коли востаннє чистився, наприклад?»

Зубастик задумався ... і не зміг пригадати, коли це було востаннє:

«Давним-давно, напевно».

«Ммммм, і ти ще дивуєшся, що тобі так боляче їсти? – Здивувався лікар, – ти що не знаєш для чого зуби чистяться?»

«Ні...» – невпевнено простогнав Зубастик.

«Зуби чистяться для того, щоб на них не накопичувалися бруд і залишки їжі. Адже все це залишається на зубках, і якщо не чистити зубки спеціальною щіткою, то весь цей бруд починає руйнувати зубки, саме тому у тебе все так болить, Зубастик, – відповів доктор Чістозуб. – Вирішуй сам: якщо ти хочеш одужати, то чисться вранці і ввечері, і не шкодуй на цей час!»

Зубастик кивнув і бігом побіг додому, знайшов там свою зубну щітку і довго-довго відтирав з себе весь бруд. Потім зубчик подивився на себе в дзеркало і побачив, що він весь покритий маленькими дірочками, які під брудом було не видно.

«Що ж я з собою зробив...» – гірко зітхнув Зубастик.

З тих пір пройшло багато часу. Зубастик ретельно кожен день чистився вранці та ввечері, він знову став білим і міцним, він знову зміг їсти горішки та солодощі. Тільки от маленькі дірочки так і залишилися, як нагадування про його ледачий вчинок.[2]

5. Зустріч з плямкою

Чи знаєш ти?

Цікаві факти про шовк

1. **Шовк** – це натуральне природне волокно, яке отримують з коконів тутового шовкопряда. Вважається, що батьківщиною його виробництва був Китай і з шовкової тканини шили одяг для правителів. За легендою шовкове волокно випадково відкрила китайська імператриця Хен - Лінг -Чи, коли упустила кокон в гарячу воду і під дією високої температури від кокона почали відділятися шовкові нитки. Але з археологічних знахідок дізнаємося, що шовк був відомий за тисячу років до правління Хуанг -Ті .

2. Одяг з шовку спочатку був доступний тільки заморським правителям. Він коштував нечувані гроші, так як відрізнявся багатьма перевагами: м'якістю, повітропроникністю, вологостійкістю. Крім того, шовкові вироби захищали від спеки та холоду, а також володіли антисептичними властивостями. Не дивно, що одяг з шовку був у гардеробі тільки правителів, а середнім верствам населення став доступний тільки через довгі роки. У сучасному світі справжній шовк, якісний і натуральний, також коштує не зовсім дешево.

3. Виготовлення шовку було монополізовано китайським імператором. Комерційна таємниця виготовлення шовку суворо зберігалася і не розголошувалася, а вивозити з країни кокони шовкопряда заборонялося під страхом смертної кари.

4. Шовкова нитка виробляється спеціальною залозою в голові гусениці і досягає в довжину до 4000м при обвивання гусеницею свого кокона круговими рухами. Щоб метелик, який вилуплюється з кокона, не прогриз кокон і не пошкодив нитку, його умертвляють в гарячій воді, відокремлюють «шовковий клей » і отримують чисту нитку.

5. Шовкова нитка дуже міцна, еластична і блискуча. Нитка витримує велике навантаження, дозволяє отримати високу щільність плетіння, відрізняється високою опірністю розриву. Отже, вироби з шовку відрізняються

високою зносостійкістю, міцністю, довговічністю.

6. Одяг з шовку можна віднести до елітного виду одягу, так як це шати, які виготовлені з натурального матеріалу, відрізняються незвичайною м'якістю, легкістю, невагомістю, ніжністю, добре вентилують і не подразнюють шкіру. Еластичні і практично непомітні шви не натирають шкіру, не сковують і не перешкоджають рухам. Одяг моделює фігуру, приховує всі її недоліки, справляє незабутнє враження як на того, хто носить його, так і на того, хто бачить це видовище.

Мал. 8

7. Єдиний недолік шовку – він мнеться, і на ньому можуть залишатися плями від води. Одяг з шовку ні в якому разі не можна викручувати і сильно терти. Прасувати шовк потрібно тільки з виворітного боку у вологому стані.

Ниткографія

Ниткографія — техніка отримання зображення на папері або картоні за допомогою нитки. Подаємо приклад організації такої роботи.

Інструменти та матеріали

- гуашеві фарби (окрім білої);
- білий чи пастельних кольорів папір формату А4;
- пензлі;
- цупка нитка "Ірис" або бавовняна № 10 завдовжки із розмах ліктьової частини руки дитини;
- серветка для рук;
- склянка з водою.

Спосіб виконання

Спочатку потрібно аркуш паперу А4 зігнути навпіл по довжині чи ширині й розгорнути. Потім вмочити нитку у фарбу, великим та вказівним пальцями зняти зайву фарбу; промити пальці у воді та витерти серветкою. Далі підняти над однією із сторін підготовленого паперу фарбовану нитку й вільно опустити її так, щоб кінчик, що в руці, звисав із краю аркуша. Знову зігнути папір, накрити його цупким картоном. Однією рукою тиснути на картон, другою – тягнути за кінчик нитки, що звисає. Розгорнути папір.

Рекомендації

Уважно розглянути отримане зображення, визначити, на що воно схоже, розпізнати образ певного предмета.

Домалювати, доповнити деталями впізнаний образ фломастерами чи пензликом.

Виставити виконані роботи для перегляду. Запропонувати дітям скласти розповідь про кольори свого малюнка.

Кляксографія

Це гра з фарбами, яка добре розвиває дитяче мислення, уяву, творчість, наполегливість, дрібну моторику кистей рук, окомір; виховує у дітей впевненість у своїх силах та любов до образотворчої діяльності.

Мал. 9

Інструменти та матеріали

- акварельні фарби;
- кисть (бажано м'яку – білка або поні, № 4-5);
- баночка з водою,
- альбомні листи (чому листи, а не альбом, тому що так зручніше і малювати і сушити роботи),
- за бажанням фломастери.

Спосіб виконання

Дитина зачерпує гуаш пластиковою ложкою на папір. У результаті виходять плями в довільному порядку. Потім аркуш накривається іншим аркушем і притискається. Далі верхній аркуш знімається, зображення розглядається: визначається на що воно схоже. Відсутні деталі домальовуються

Кляксографія з трубочкою

Спосіб виконання

Дитина зачерпує пластиковою ложкою фарбу, виливаючи її на аркуш, роблячи невеличку плямку (крапельку). Потім на цю пляму дує із трубочки так, щоб її кінець не торкався ні плями, ні паперу. При необхідності процедура повторюється. Відсутні деталі домальовуються.

Рекомендації

Мал. 10

Мал. 11

Можна залишити і просто кляксу на аркуші паперу. Адже якщо взяти трубочку і подути на неї в різні сторони, то одержимо малюнок. Можна просто дути на неї, але для меншого напруження можна використати гумову грушу. Діти видувають дерева, кущі, фантастичних істот, домальовують до них певні елементи пальцем. Так вони отримують картину, намальовану без пензлика. Щоб діти краще зрозуміли колорит створеної картини, потрібно уважніше придивлятися, звертати увагу до навколишнього світу, і розмаїття його барв.

Малювання мильними бульбашками

Інструменти та матеріали

- гуаш;
- стаканчики з водою;
- трубочки для соку;
- пензлики;
- альбомні аркуші;
- шампунь, засіб для миття посуду, рідке мило.

Спосіб виконання

Візьміть стаканчики, налейте воду, шампунь, засіб для миття посуду чи рідкого мила. Додайте гуаш. Перемішайте. Опустіть трубочку для соку в стаканчик і починайте дути в неї до тих пір, поки над чаркою не підніметься мильна «шапка».

Дітям звичніше пити з трубочок, тому, спочатку запропонуйте дитині потренуватися пускати бульки з звичайною водою.

Візьміть аркуш паперу і прикладіть до стаканчика з мильними бульбашками. Можна так зробити кілька разів, в залежності від вашого творчого задуму. Дайте їм висохнути.

Рекомендації

У що перетворюються «мильні» кульки залежить від вашої творчої уяви, це може бути букет мімози або веселий сніговик, а може, ви намалюєте планети сонячної системи.

Малювання губкою

Губку вмочити у фарбу, зробити відбиток на аркуші, потім домалювати зображення. Губкою можна затонувати фон, а також передати зовнішні ознаки предмета.

Мал. 12

Катерина Єгорушкіна
Цятки і Плямки
Казка

Жила собі Цяточка. Була вона маленькою і почувалася добре. Одного дня вона побачила біля себе іншу цяточку. Від цього їй стало радісно і захотілося дружити. Нову цяточку звали Ляпкою. Вони презирнулися, і так почалася їхня дружба.

Незабаром Цяточка помітила, що коло них з'явилася велика Цятка. Вона ставала дедалі більшою й наближалася до її подружки. Цяточка поспівчувала подрузі. Адже велика Цятка може поглинути її!

Однак Цятка не поглинула Ляпку, а обійняла її і почала з нею приятелювати. Цяточці стало сумно й самотньо. Нові подружки були дуже близькими. І далекими від неї, Цяточки. Вона сердилася, адже велика Цятка забрала всю увагу Ляпки!

Але це почуття не тривало довго. Цяточка почула чийсь слова, ніби всі цятки і ляпки – це звичайні плями, і їх скоро змиють. Маленька Цяточка відчула страх. Їй аж ніяк не хотілося зникнути.

Також їй не хотілося, щоб зникали Цятка і Ляпка. Адже вони були такі схожі на неї! І цяточка не мала нікого, крім них... Минали дні, проте ніхто нікого не змив.

Можливо, тому що цятки й ляпки не були плямами. А були, скажімо, зірками. Чи чийось великим серцем, сповненим різних почуттів. І ті почуття сперечалися між собою. Або ж зернятками, з яких виростуть морква, волошки і кріп. А ще хтось сказав, що ці цяточки — краплинки салюту на малюнку одного хлопчика. І без них у цій картині не буде життя. А життя неодмінно має бути барвистим[11].

6. Зустріч з крупами та сіллю

Чи знаєш ти ?

Ще в давні часи людина вживала сіль. Правда, не в тому вигляді, в якому цей продукт виглядає в наш час. В давнину люди надавали більш пікантний смак їжі за допомогою водоростей, морської води і навіть крові тварин. Така «підсолена» їжа була смачнішою, краще тамувала голод і швидко відновлювала сили. Знахідкою тоді вважався білий порошок, який збирали з каменів на березі моря або солоних озер. Ось так людина і познайомилася з харчовою сіллю.

Є відомості, що народи, що проживали в глибині континентів, не знали про сіль. Це були мисливські племена, які вживали в їжу сире м'ясо і кров тварин. Однак народи, які мали доступ до прибережної зони, досить швидко навчилися спочатку збирати морську сіль, а потім і виварювати її з морської води.

Таким чином сіль стала предметом торговельних відносин і торговельних шляхів. Вона навіть придбала статус обмінної монети, а з часом – і символом багатства.

Сіль була символом дружби і вірності. Стародавні греки, римляни і єгиптяни заклинали сіллю і водою своїх богів. Індійські солдати на солі присягали британським командирам. А в Ефіопії сіль вважалася символом міцної дружби.

У слов'янських традиціях хліб-сіль дуже шанувалися і вважалися джерелом життя, вірності, багатства і благополуччя. До наших днів дожило чимало прислів'їв і приказок, пов'язаних з хлібом і сіллю.

Але через сторіччя людина навчилася добувати сіль з різних джерел і виробляти її у великих кількостях. Тому в сучасності сіль не має такого поважного значення, як у минулому. Тільки лише деякі африканські племена до цих пір використовують сіль у своїх обрядах і вважають її магічною речовиною.

Малювання сіллю

Інструменти та матеріали

- сіль;
- щільний папір (можна білий, можна кольоровий, залежить від вашого проекту);
- акварель або вода, підфарбована харчовими барвниками;
- пензлик або піпетка;

Мал. 13

- клей ПВА;
- піднос з бортиками.

Спосіб виконання

Намалюйте малюнок клеєм. Це може бути що завгодно: проста квітка, геометричні фігури або візерунки. Клей не шкодуємо. Можна спочатку намалювати олівцем, потім обвести клеєм. Щедро посипте малюнок сіллю. Потім охайно струсіть зайву сіль на піднос.

Тепер додайте кольору. Можна розфарбувати пензликом, а можна взяти піпетку і підфарбовану воду та по краплі наносити на малюнок. Ви зможете побачити, як краплі розтікаються і виходять яскраві візерунки і фігури.

Рекомендації

Залиште малюнок до повного висихання. Але зверніть увагу, що малюнок не довговічний, з часом він буде відшаровуватися.

Чи знаєш ти ?

10 цікавих Фактів про крупи.

1.Гречка допомагає добре виспатися

Можна не просто насолоджуватися смаком гречки, але і використовувати її як засіб в боротьбі з безсонням. Часто саме гречаним лушпинням наповнюють подушки для міцного і здорового сну. Варто придбати одну невелику таку подушку – можна забути про поганий сон.

2.Який рис краще: білий або чорний

Європейці звикли використовувати для страв білий рис, але вчені вважають, що корисніше буде чорний. Цей рис містить багато рослинного білка, клітковини. Позитивна властивість – нормалізує роботу шлунково-кишкового тракту. Рисова каша сама по собі дуже корисна, але краще віддайте перевагу чорному рису.

3.У гречці міститься велика кількість білка

Сто грам сирої гречки містить 12 грам білка. До складу крупи входить 17 незамінних амінокислот, а білок близький до звичних нам білків в курячих яйцях і сухому молоці.

4.Горохом харчувалися древні греки

Горох виявили під час археологічних розкопок. Фахівці з'ясували, що цей продукт в Стародавній Греції був основною стравою майже у кожної людини в будинку. Дослідження показали, що люди вживали горох ще 20 000 років тому.

5.Гречана крупа несумісна з цукром

Як не хотілося б їсти солодку гречку, цього робити не слід. Цукор нейтралізує всі корисні компоненти цієї крупи. Якщо дуже хочеться скуштувати солодкої гречки, можна замінити цукор невеликою кількістю меду.

6.З рису роблять ювелірні прикраси

Рис давно стали використовувати як «полотно» для творчості. Найчастіше японські майстри вирізають красиві візерунки і навіть портрети на рисовій крупі. В інтернеті можна замовити прикрасу - рисову крупинку, на якій написано ім'я коханої людини. На жаль, носити рис як прикрасу неможливо, але досить просто милуватися ним вдома.

7.Горох може знищити ціле судно

Горох і правда може зруйнувати ціле вантажне судно. Така цікава історія трапилася з вантажним судном «Дніпро» в Тихому океані. Судно наштовхнулося на підводний риф і отримало невелику пробоїну. Вода поступово почала заповнювати нижній відсік, в якому знаходилися мішки з горохом. Бобові зерна стали дуже швидко розбухати, а під високим тиском буквально розірвали судно зсередини.

8.Їжте гречку для гарного настрою

Гречка дійсно може зрозуміти настрій. Вчені довели, що гречана каша позитивно впливає на головний мозок і психологічний стан людини. Тому коли їмо гречку, можна відчувати приплив позитивних емоцій.

9.Рис на планеті вживають тоннами

Фахівці з'ясували, що люди з'їдають 700 мільйон тонн рису щороку. Щоб

забезпечити всі країни такою кількістю рисової крупи, на плантаціях працює приблизно мільярд людей. Це означає, що кожен шостий житель пов'язаний з виробництвом рису.

10.Пшоно стимулює ріст волосся

У пшоні міститься багато вітамінів В2 і РР, які стимулюють ріст волосся, покращують апетит. Також пшоно допоможе поліпшити стан вашої шкіри. Це своєрідний рецепт вічної молодості від наших бабусь. Пшоняна каша містить дуже велику кількість міді, яка покращує еластичність шкіри і її пружність ".

Мал. 14

Малювання крупами

Інструменти та матеріали

- щільний картон (за бажанням кольоровий);
- клей ПВА;
- крупа;
- фарби;
- пензлі;
- ємності для крупи.

Спосіб виконання

Мал. 15

Вибираємо малюнок, який ви хотіли б відтворити на картині. Намагайтеся вибирати великі і прості форми. На лист щільного картону наносимо контури і промальовуємо їх фарбами. Це необхідно для того, щоб між

крупкою не просвічувалася порожня поверхня. Далі наносимо клей та прикладаємо зерна відповідно до кольору. Ви немов малюєте не фарбою, а природним матеріалом.

Рекомендації

Для таких картин краще використовувати білі і

зелені боби. Можна спробувати взяти квасолю, сочевицю чи пофарбувати пшоно в різні кольори.

Мал. 16

У роботі можна і потрібно поєднувати різні види круп, об'єднувати колір і фактури. Крупу додатково можна пофарбувати кількома способами – після того, як вже приклеїли її на картинку, за допомогою фарби та пензликів. Або попередньо змішавши гуаш і крупу в тарілці. Після висихання кашу потрібно перетерти руками, вона знову стане розсипчастою.

Як відомо, робота з крупами і зернами заспокоює, а для дітей це гарне тренування пальчиків. Але іноді картини з різних круп можуть стати цілком повноцінним декором кімнати і не відразу помітно, з чого саме вони створені. Пропонуємо кілька способів, як можна зробити картину з круп.

Контурні картини з круп

Найбільш копітка і складна технологія створення картини з круп, коли зерна не просто заповнюють деяку площу, а викладаються по контуру. Але і результат виходить вражаючий.

Інструменти та матеріали

- шматок щільного картону або тонкої фанери;
- клей ПВА;
- пензлики;
- крупа;
- фарба;
- ємності для круп.

Спосіб виконання

Наносимо контур майбутнього малюнка. Для роботи беремо пінцет або

щось подібне. Охайно наносимо на лінії клей і викладаємо крупу. Залишаємо трохи підсохнути, щоб вона міцно прилипла до картону. Охайно перевертаємо малюнок вертикально і струшуємо залишки крупи. Ми отримали контурний малюнок.

Рекомендації

Після виконання роботи, коли вона зовсім висохне, картину потрібно покрити лаком або тонким шаром прозорого клею. Це додасть картині блиск і не дасть довгий час обсіпатися.

Літературна скринька

Сіль

Українська народна казка Чернігівщини

В одного царя було три доньки – гарні, добрі, лагідні. Він в них душі не чув. І царівни дуже любили свого батька. Сина у нього не було і цар повсякчас турбувався тим, яка з доньок гідна бути його спадкоємицею. Нарешті покликав їх до себе та й каже:

– Любі мої, я постарів і не знаю, скільки ще проживу. Післязавтра у мене день народження. Хто з вас подарує таку річ, без якої не можна обійтися, той і посяде трон після моєї смерті.

Царівни задумались, що то за річ. Третього дня принесла подарунок старша дочка. Це був розшитий самоцвітами царський одяг.

– Батечку, без царського одягу ти не міг би бути справжнім царем. Одягни його в таке свято!

Потім зайшла середня донька, тримаючи в руках золоту чашу і хлібину.

– Любий батьку, – мовила вона, – без хліба і води ніхто не може обійтися. Ось тобі хліб, я сама спекла, і вода в чаші.

Нарешті прийшла наймолодша донька.

– Рідний мій батечку, – сказала вона, – я дарую тобі чашу солі, бо без солі не може обійтися людина.

Цар розгублено глянув на неї, а потім звернувся до старшої доньки:

– Цар без царського одягу – не цар! Твій подарунок найкращий. Благословляю тебе, донечко. І твій подарунок хороший, – звернувся до середньої.

Менша дочка побачила, як загорілися гнівом батькові очі і він вигукнув:

– Сором який! Ти, моя менша донька, принесла річ, яка нічого не варта та ще й в дерев'яній чаші. Геть з-перед моїх очей!

Бідолашна царівна залишила царський палац. Вийшла в поле і довго думала, куди їй податися. Ішла вона, ішла, поки дісталася заїжджого двору. Царівна боязно зайшла всередину і спитала хазяйку:

– Вам не треба помічниці?

– Треба, – відповіла та.

Так і залишилася царівна в заїжджому дворі. Вона прибирала в кімнатах, допомагала на кухні. Хазяйка раділа гарній помічниці. Якось вона каже:

– Гріх такій роботящій, розумній дівчині не вміти готувати смачні страви. Давай я тебе навчу.

Царівна була хорошою ученицею. Незабаром вона стала кращою кухаркою на всю країну. Слава про неї розійшлася далеко за межі. Звідусіль царі і князі запрошували її готувати страви на весілля. Минали дні. Якось прийшли по царівну слуги її батька.

– Наш цар видає заміж старшу доньку, – сказали вони, – на весілля запрошено багато гостей. Цар хоче, щоб ти була за старшу куховарку.

– Я згодна, – відповіла царівна.

Вона вдяглася так, щоб не впізнали сестри і пішла до палацу. Нікому й на

думку не спадало, що це бідне дівча – царівна. Коли слуги подали на стіл улюблену страву царя, в нього аж очі засяяли. Та тільки він скуштував, як обличчя спохмурніло.

– Хіба це їжа?! – вигукнув він.

– Заберіть її звідси і приведіть до мене куховарку!

Куховарка не забарилася, зайшла в розкішну залу. Цар заходився на неї кричати:

– Ти зіпсувала мені настрій! Що це ти приготувала?!

– Вибачте, царю, – відповіла куховарка, – але я не солила страву, бо знаю, що ви вигнали свою доньку за те, що подарувала вам на день народження сіль.

Цар уважно придивився до кухарки і впізнав у ній свою меншу доньку.

– Донечко моя! – заплакав цар. – Люба моя донечко, не ображайся на старого батька. Я був неправий.

Царівна переодяглася і присутні не могли відірвати від неї очей – така красуня! Цар радів доброму кінцю. А менша царівна згодом поїхала за своїм чоловіком. Так і жили щасливо разом[3].

Загадки про сіль

Кришталіночки тверді,
Світлі — аж іскряться.
Народились у воді,
А води бояться.

У воді родиться і води боїться.

У воді росте, кохається,
вкин' у воду – злякається.
(Сіль)

Хліб і сіль!..

Хліб і сіль!.. барвінок і калина...
Рушники, мов птиці – на стіні...
Це – моя барвиста Україна
Вишита на білім полотні!..
Люди гарні! щедрі! працьовиті!..
Душі їх оспівані в піснях!
Маки, рута і волошки в житі,
Мов живі, цвітуть на рушниках!
Вишивають вміло! як співають!..
На таланти щедра в нас земля!
Тож її, мов скарб, оберігають–
Ці степи, і гори, і поля...
Мир і спокій гріють кожну хату,
Сонце-сонях сяє з висоти...
Землю, чорноземами багату,
Більш ніде у світі не знайти!..

Неподільна, вічна і єдина!
Найдорожча – рідна сторона!
Це – моя прекрасна Україна,
Як і доля – в кожного одна!

Про кашу

Хліб, усьому голова!
Ця примовка не нова
А цариця, мати наша –
Запашна, свіженька каша.
І смачна, і пречудова:
Польова і обрядова,
І з грибами добра дуже,
Та й фруктові небадьдужа.
Із узваром каша знана,
З м'ясом також непогана.
Я скажу, вам друзі, сміло
Якщо серце заболіло
То гречана допоможить,
А з пшоняна – сил примножить.
А перлова – молодіти,
А вівсяна – не старіти.
Каші бідні є й багаті
І у будні, і на святі.
Та ми любимо на столі
Різновиди чималі:
Борщ гарячий з пампушками,
Вареники з пиріжками,
Свіже сало, і до сала
Щоб душа не закидала.
Ще індишкі гомілки,
Капусняк і голубці,

Із сметаною млинці.
Та все ж каша – мати наша!
Чи гречана, чи з пшона,
Чи перлова, чи вівсяна –
Люба, всяка, нам вона!

Дорогий друже!

Ми завершили подорожувати країною Фарболяндією. Кожен житель збагатився яскравими враженнями та позитивними спогадами. Сподіваюсь, і тобі сподобалось.

З повагою весела Плямка.

Висновки

Творча обдарованість дитини, як і окремі її здібності, не дається їй у готовому вигляді від природи. Неординарний підхід до виявлення творчих здібностей у дітей молодшого віку та створення відповідних умов для їх розвитку – одне із пріоритетних завдань педагогічних працівників і є запорукою успіху у формуванні творчо спрямованої особистості. Завдяки зображувальній діяльності, яка спрямована на виявлення особливостей художньо-творчих проявів дітей молодшого віку, відбувається розвиток творчих проявів та емоційно-позитивного ставлення дітей до образотворчого мистецтва, до оточуючого, засвоєння дітьми художніх технік малювання.

Всі діти люблять малювати. Творчість для них це відбиття щиросердечної роботи. Почуття, розум, очі й руки – інструменти душі. Зіштовхуючись із красою й гармонією миру, зазнавши при цьому почуття захвату й замилювання, вони випробовують бажання “зупинити чарівну мить”, відобразивши своє відношення до дійсності на аркуші паперу. Малювання для дитини - радісна, натхненна праця, до якої не треба примушувати, але дуже важливо стимулювати й підтримувати дітей, поступово відкриваючи перед ним і нові можливості зображувальної діяльності. Такі заняття дарують дітям радість пізнання та відчуття задоволення від виконаної роботи, значну роль також відіграє естетичне задоволення від творчості та створеного своїми руками витвору мистецтва. Дитина дістає задоволення не тільки від результату творення, а головне – від самого процесу, вміє застосовувати набутий досвід в іграх, святах, повсякденному житті. Школярам потрібно навчитись бачити красу, відчувати її, реагувати на красиве емоціями і почуттями: дивуватися, захоплюватися і милуватися. Слід дбайливо вести дитину шляхом оволодіння культурою споглядання та спілкування, взаємин з природою, людиною,

мистецтвом, рукотворною красою.

Незначні прояви творчої винахідливості заохочують дітей до подальшого пошуку, творчий характер роботи потребує невимушеної, вільної обстановки на заняттях. У цьому допомагає музика, поезія, картини, і тоді в роботах народжується справжня казка.

Не зважаючи на те, який шлях у подальшому своєму житті вибере дитина, вона вмітиме бачити красу навколишнього світу.

Використана література

1. Довідник цікавих фактів та корисних знань [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua>
2. Справи сімейні знань [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://familytimes.com.ua>
3. Академія здоров'я [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://www.zid.com.ua>
4. Гончаренко С. Український педагогічний словник. / С.Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 367 с.
5. Інтерактивні методи на уроках образотворчого мистецтва. // Завуч. - 2004. - №32. - С.13-20.
6. Кийосаки Р.Т. Лектер Ш.Л. Богатый ребенок, умный ребенок. / Р.Т. Кийосаки, Ш.Л. Лектер. Мн.: Попурри, 2010. – 336с
7. Коновець С. Образотворче мистецтво як засіб активації дитячої творчості. // Мистецтво та освіта. - № 3. - 1999. - С.15-18.
8. Предметний тиждень у школі. Образотворче мистецтво (методичний посібник для вчителів). – Х.: ПФ «Антіква», 2002. – 80с.
9. Розвивай свої здібності. Савченко О. Я. – К.: Освіта, 1998. – 158 с.
10. Савченко О.Я. Розвиток пізнавальної самостійності молодших школярів./ ОЯ.Савченко // - Київ: Рад. школа, 1982. – 176 с.
11. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю / В.О. Сухомлинський //Вибрані твори: в 5 т. - К.: Рад. школа, 1976. – Т. 2. – С. 419-655.
12. Сухомлинський В.О. Павлиська середня школа // Вибр. твори: В 5 т. – Т. 4. – К.: Рад. школа , 1977. – С. 7-390.
13. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 1, 2 класах серії «Шкільна бібліотека». Укладання Тетяни Стус. Львів,

Додатки

Розробки дидактичних ігор, вправ, майстер-класа, порад для батьків

1 Дидактичні ігри, вправи.

Ігри та вправи – це одна із форм перевірки і закріплення знань з образотворчого мистецтва.

Художньо - дидактичні ігри і вправи спонукують учнів оволодіти ними знаннями, закріплювати пройдене, служити повторенням. Дидактичне завдання кожної гри або вправи визначається змістом програмового матеріалу і виховними цілями. Учителю заздалегідь визначає місце і роль гри у навчальному процесі, її зв'язок з іншими методами роботи, продумує можливі варіанти ускладнення (або полегшення), її органічний зв'язок з іншими частинами уроку. При цьому слід неодмінно виділяти ті знання, вміння і вчинки, які необхідно сформувати в учневі.

Пояснення змісту гри має бути емоційним, стислим, логічним і зрозумілим. Можливий Тривалість однієї художньо – дидактичної гри або ігрової вправи – від трьох до п'яти хвилин. Художньо - дидактичні ігри можна поділити на кілька видів: ігри – подорожні або екскурсії, ігри – змагання або естафети, ігри – загадки, ігри – лото, композиційні ігри. Ігри – естафети є своєрідними фізкультурними паузами, оскільки в момент ігрової дії діти активно рухаються. Під час гри царює дух змагальності.

2. «Зайвий елемент»

У запропонованій групі знайдіть зайвий елемент.

а)

б)

в)

г)

г)

д)

е)

є)

Відповідь: **г) скульптура**
4. «Скринька»

Відповідь: **Живопис – це вид образотворчого мистецтва, який художньо передає навколишню дійсність на площині за допомогою фарб[6].**

4. Прочитай слова відомого митця епохи Відродження

Ж	в	и	і	в	к	о
т.						н
е						п
і						о
ц	в	-	с	с	у	и

Відповідь: **«Живопис - це вікно у світ». Леонардо да Вінчі**

5. «Головоломка»

Команди отримують палички для лічби. Використовуючи ці палички, діти повинні скласти зображення:

1. Метелик
2. Рибка
3. Літак
4. Прапорець

6.»Малюємо цифрами»

Завдання: використовуючи зображення цифр у різних масштабах, напрямках, створити малюнок (обличчя, пташку, тварину тощо)

Мал. 17

7.Вправа «Оживлялки»

Мета: розвиток виразити свої емоції невербально.

Обладнання: малюнки дітей.

Інструкція. Діти малюють малюнки на різні теми або якусь обрану тему. Потім вони знайомляться із малюнками один одного. За бажанням, одна дитина пробує зобразити будь-який малюнок за допомогою міміки та жестів. Інші діти повинні вгадати, яку картину вона показує.

Коментар. Цікаво, коли варіантів буде декілька. Тоді дітям можна наочно пояснити, що одне і те ж явище або предмет у різних людей можуть викликати різні почуття, але кожна людина має право на свою думку.

8. Вправа «Спонтанне малювання»

Мета: розвиток фантазії, коригування негативних переживань, зняття емоційного напруження.

Обладнання: аркуші паперу різної форми (круг, квадрат, трикутник, прямокутник), ножиці, фарби, олівці, різні матеріали для аплікації.

Інструкція. Протягом 10 хвилин дитина може малювати все, що їй заманеться, прикрашати малюнок аплікацією...

Коментар. Спонтанне малювання допоможе вийти із депресії, знімає психологічне напруження, актуалізує почуття міри. Метою вчителя є дати дитині повну свободу, дозволити діяти так, як їй захочеться.

9.Вправа «Чарівні ляпки»

Мета: розвиток творчої уяви, мислення, мови.

Обладнання: зображення ляпок (клякс).

Інструкція. Дитині пропонується декілька зображень ляпок. Вона повинна уважно роздивитися їх і сказати, на що вони схожі, стараючись назвати якнайбільше версій. Потім дитина сама повинна назвати найцікавішу, на її погляд, версію і пояснити, чому вона так думає.

Коментар. Потрібно слідкувати, щоби версії були правдоподібними і дійсно мали схожість із названими предметами. Коли всі виговоряться, потрібно попросити дітей вибрати найбільш оригінальну ідею і пояснити, чому вони так вважають. Виграє та дитина, яка назвала більше за всіх версій або запропонувала найцікавішу. При відповіді спостерігайте, які образи виникають у дітей: цілісні, чи такі, що базуються на одній деталі, рухливі, чи ні, чи важлива для дітей форма і колір. Якщо діти оцінюють всі якості, це добре, якщо ні – підкажіть їм, покажіть приклад (у цій кляксі можна побачити і ще щось).

Майстер-клас у нетрадиційній техніці малювання «Грифонаж»

Тема:Передавання руху в природі графічними засобами.

Мета: створити унікальну композицію «Таємниці океану» у нетрадиційній техніці малювання «Грифонаж».

Завдання:

1. Розширення кругозору через отримання теоретичних знань про новій техніці малювання.

2. Знайомство з технікою виконання малюнка-грифонажа.

3. Розвиток психічних якостей: уваги, сприйняття, уяви.

4. Підвищення самооцінки, впевненості у своїх здібностях, силах.

5. Створення позитивного ставлення до творчої діяльності, здатності отримувати задоволення від своєї творчості.

4. Розвиток естетичного смаку, вміння бачити і оцінювати красу навколишнього світу, передавати цю красу в творчій роботі.

5. Виховання вольових якостей особистості: посидючості, зібраності, старанності, охайності.

Призначення композиції: композицію можна використовувати для декорувння інтер'єру, оформлення тематичних стендів та куточків, в якості оригінального подарунка.

Приступаючи до виконання малюнка, не можна точно сказати, що вийде в результаті, все залежить від випадково проведених ліній і від уяви.

Куди ж можна відправитися разом з цією технікою малювання, щоб створити щось химерне, дивне, досі небачене і невідоме?

Правильно, можна здійснити подорож побескрайних просторах всесвіту, зануритися у загадкові глибини океану, опинитися в диких джунглях або потрапити в казковий світ книг.

Разом з даними майстер-класом пропонуємо вам вирушити в підводну подорож.В результаті ви створите унікальну художню композицію на тему «Таємниці океану».

Поради з підготовки до «подорожі»:

1. Згадайте, що ви знаєте про океан та його мешканців. Знайдіть в інтернеті додаткову інформацію про це, розгляньте ілюстрації і фотографії, подивіться художній чи документальний фільм.

2. Потренуйте свою уяву:

- Якщо це можливо, то подивіться на хмари, спробуйте вгадати в них фігури різних тварин, птахів, риб.

- Можна пошукати різні фігури у візерунках на килимі або на шпалерах.

3. Приготуйте музику, яка допоможе створити відповідний «подорожі» настрій.

4. Приготуйте необхідні матеріали та інструменти: 1 цілий альбомний аркуш, 1 розрізаний навпіл альбомний аркуш, акварельні фарби, пензлики для малювання різної товщини, шматок губки, простий олівець, фломастери, ножиці, клей-олівець або клей ПВА.

Приймемо до роботи

На половині альбомного аркуша простим олівцем «накарябайте» що-небудь. Для цього проведіть спочатку довгу лінію в будь-якому напрямку, а потім вільно «покружіть» по паперу, малюючи петлі і вигини, перетинаючи вже намальовані лінії новими. При цьому намагайтеся не відривати олівець від паперу. Коли ви відчуєте, що ліній достатньо, зупиніться. У вас вийшли каракулі.

Уважно розгляньте отримані каракулі. «Увімкніть» свою уяву і пошукайте серед ліній морських тварин, птахів, риб. Якщо вам це не вдається зробити, і ви не бачите жодного образу, переверніть аркуш паперу, і продовжіть пошук. На одному аркуші паперу ви можете знайти тільки одну фігуру, а можете відшукати відразу кілька об'єктів. Щоб знайдені вами образи не загубилися серед ліній, виділіть їх фломастером.

Мені вдалося розгледіти дельфіна, камбалу, рибку з великим хвостом.

Рис. 1

Рис.2

Рис. 3

Рис. 4

Рис. 5

Акварельними фарбами розфарбуйте фігури морських мешканців.

Тонким пензликом домалюйте деталі: очі, плавники, луску і т.д.

Подумайте, які елементи, крім риб, ви включите в майбутню композицію. Пошукайте серед решти ліній ці елементи. Якщо ви їх знайшли, обведіть фломастером.

Розфарбуйте нові елементи композиції.

Поради для батьків

Ви звертали увагу на колір, яким ваш малюк найбільше любить малювати? Діти часто прив'язуються до певного кольору, і це перевага стосується всього: від улюблених ласощів до іграшки. Психологи вважають, що вибір кольору відображає особливості особистості. Якщо ви хочете дізнатися точне значення улюбленого дитячого кольору, слід пройти з дитиною

відповідний тест. Цим займаються психологи - хромотерапевти.

Синій – дитина спокійна і врівноважена. Йому не сумно одному, адже він любить поміркувати. Дружбі він віддається повністю, тому що вважає за краще віддавати, а не отримувати. Однак слід враховувати одне «але». Часом діти вибирають синій не тому, що спокійні, а тому що хочуть заспокоїтися.

Зелений – дитина незалежна, наполеглива, вперта. Зелений для нього - колір спокою і безпеки, до яких він прагне.

Червоний – малюк ексцентричний, агресивний, активний.

Жовтий – малюк – допитливий оптиміст.

Фіолетовий – малюк любить фантазувати, він емоційний, але в той же час дуже чутливий і вразливий.

Коричневий – дитина часто відчуває негативні емоції. Він повільний і фізично не розвинений.

Чорний – дитина пригнічений, чорний колір він використовує як протест проти дискомфорту, який відчуває. Йому необхідна зміна атмосфери.

Сірий – все одно що відсутність кольору. Малюк байдужий до навколишнього, він прагне не помічати того, що йому не подобається і що її турбує.

Такі нескладні ключі вам знадобляться для розшифровки малюнка маленького чоловічка. Малювання не тільки допоможе вам зробити психологічний портрет дитини, а й зміцнить його пальчики, навчить координації, тонким рухам, і пізніше йому легше буде оволодіти письмом

Отже, що можуть сказати колірні переваги про вашу дитину?

Синій

Якщо малюк кидається на все блакитне і синє – у нього вже дорослий світогляд, він цінує рівновагу в житті. Блакитний – це колір, який часто «нав'язують» хлопчикам. Тому дитина може вибирати його за звичкою. Любов до синіх відтінків відображає умиротворений характер. Як правило, такі діти рідко вередують, люблять споглядати і захоплюються спокійними іграми, наприклад, конструктором. Малюк, який тягнеться за темними відтінками синього, можливо, страждає меланхолією. Він замислений, сумний. Може, цей вибір був пов'язаний з враженням від сумної казки, яку дитина прочитала.

Фіолетовий

А в тих випадках, коли дитя вибирає одяг виключно у фіолетових тонах, будь упевнена: росте майбутній актор!

Діти, який люблять фіолетовий, часто захоплюються малюванням, ліпленням з пластиліну. Такі хлопці обожають розігрувати спектаклі з друзями, із задоволенням беруть участь у новорічних постановках в дитячому саду. А ще маленькі любителі фіолетового нерідко потайливі і хитрі. Така дитина вміє перевтілюватися в слухняного ангела, пустувати.

Жовтий

Малюк, який обожнює жовтий колір, налаштований на величезні життєві перемоги.

Такий колір в дитинстві вибирають лідери, майбутні бізнесмени, політики – впливові люди. Любитель жовтого розумний, у нього багата уява. Часто такі діти люблять фантазувати, грати в стратегічні ігри на самоті. Вони слухняні, але занадто мрійливі. Іноді їхня фантазія відводить їх далеко, і вони не можуть перемкнутися на дійсність. Але в майбутньому любителів жовтого чекають приголомшливі перемоги, серйозна кар'єра і, можливо, влада.

Жовтий – один з оптимальних дитячих виборів, свідчить про сприятливу атмосфері будинку і в школі. Деякі діти просто не виносять цю фарбу – часто це вказує на дискомфортні ситуації в сім'ї.

Рожевий

Багато дівчат люблять рожевий. Це говорить про жіночність, емоційність. Дівчата вибирають рожевий, тому що цей колір асоціюється у них з ляльковими нарядами, квітами, дитячою косметикою. Рожевий експлуатують виробники дівочих іграшок, тому прихильність дівчаток до нього зрозуміла. Але якщо хлопчик обожнює рожевий колір, насторожитесь: такий вибір зазвичай показує на слабкість, невизначеність, пошук, замкнутість. Нерідко рожевий люблять хлопчики, які відчують себе не прийнятими та не зрозумілими в своєму оточенні. Однак у деяких випадках хлопчики вибирають рожевий через асоціації з солодощами або від підвищеної емоційності. Крім того, рожевий колір заспокоює дітей.

Червоний

Любителі червоного дуже експресивні. Прихильність до цього кольору вказує на незалежний характер, лідерство, прагнення до популярності і похвали. Такі діти дуже енергійні, рухливі, цілеспрямовані. Вони легко навчаються, швидко починають читати і писати.

Однак багато хлопців, які обожнюють бордові або червоні відтінки, бувають неврівноваженими. Зверніть увагу на малюка, який раптово полюбив темні відтінки червоного. Гамма від бордо до коричневого в його малюнках часто означає, що дитині необхідний відпочинок, спокій.

Помаранчевий

Цей колір воліють природжені оптимісти. Такі діти відкриті, веселі й говіркі. Маленький любитель помаранчевого має широке коло товаришів, з легкістю йде на контакт з дорослими, викликає в оточуючих захват своєю сміливою безпосередністю. В окремих випадках любов до помаранчевого кольору обумовлена нервозністю. Такі діти вразливі, і сама незначна дрібниця може викликати у них істеріку. Крім того, любитель помаранчевого, як правило, має безліч різноманітних захоплень - малювання, спорт, стратегічні ігри і так далі. Але список його інтересів швидко змінюється, до кожного хобі він відноситься поверхово. До речі, любов до світлих відтінків помаранчевого вказує на міцне здоров'я і відмінну фізичну форму.

Зелений

Тут все залежить від відтінку. Зелений колір досить складний. Якщо дитина любить салатний відтінок, це говорить про спокій та оптимізм. Такі діти наділені глибоким інтелектом, у них розвинена фантазія та аналітичний розум. Але якщо дитя віддає перевагу темно-зелений колір, насторожитесь: як правило, його люблять замкнуті діти, які відчують себе незрозумілими у своєму середовищі. Темно-зелений зазвичай люблять хлопці, які недостатньо відчують захист і опіку батьків. Вони бояться змін, домінування над власною особистістю. У цілому любов до всіх відтінків зеленого означає ідеалізм, шляхетність і честюлюбство, аж до руйнівної самокритичності і боязнь зробити помилку. До речі, багато психологів впевнені: зелений колір відбиває бажання їсти солодке!

Білий

Білий колір люблять спостерігаючі і в той же час сором'язливі малюки. Такі діти мають розвиненим емоційним інтелектом - вони чуттєво аналізують все, що відбувається навколо. Нерідко любителі білого вже мають свою точку зору, свою дитячу систему цінностей, яка не схожа на ту, що їм нав'язують дорослі. Улюблений білий колір у дитини часто свідчить про природжений талант до філософських роздумів. Такі діти мають багатий внутрішній світ, вони духовно розвинені, але значно більш замкнуті, ніж однолітки. До речі, нелюбов до білого, різке відторгнення білого кольору може послужити сигналом того, що дитина психологічно втрачає зв'язок з матір'ю, в чомусь її звинувачує.

Діти наділені уявою, і їхні малюнки можуть бути дуже сміливими з точки зору вибору кольорів. Переважання ж одного з них може оповідати не тільки про особливості характеру чада, його темпераменту, а й про те, чого він потребує, чого боїться і про що мріє. Дуже часто діти не можуть розповісти про те, що їх хвилює, однак уважні батьки здатні помітити недобре, всього лише розглядаючи дитячі малюнки.

Жовтий. Його вибирають мрійники, фантазери, жартівники, діти, які можуть прекрасно зайняти сам себе, годинами граючи на самоті. Батьки дивуються: у сина багато дорогих розвиваючих іграшок, а малюк захоплено грає камінчиками або гілочками, принесеними з прогулянки, або простими кубинка замість навороченої залізниці. Ці діти - творчі натури, оптимісти, але мало привчені до порядку й не здатні приймати рішення.

Червоний колір вибирають активні непосиди, досить неслухняні, але відкриті всьому новому. З цими малюками не оберешся клопоту: вони багато бігають, пустують, забирають іграшки або ламають їх, ігнорують заборони. У той же час для них дуже важлива похвала. Головне завдання батьків - спрямувати їхню енергію у творче русло, привчити до посидючості, тоді їм буде під силу будь-яка мета. Заспокоїти їх можна, додавши в їх життя трохи синього, наприклад, пофарбувавши стіни дитячої в блакитний відтінок.

Помаранчеве сонце, помаранчеве небо, помаранчева мама - це не дуже добра ознака. Малюк темпераментний, проте його порушення не знаходить виходу. Потрібно придумати, як уникнути нервового зриву і істерики. Може, дитину потрібно відвести в спортивну секцію або покликати в гості інших дітей і запросити клоуна?

Зелений найчастіше фігурує в малюнках дітей, яким бракує

материнської любові. Кроха відчуває себе покинутим, нікому не потрібним, йому не вистачає творчості та інтересу до життя. Такі діти зазвичай закриті, зайво консервативні, дуже бояться будь-яких, навіть найдрібніших змін в розпорядку дня або інтер'єрі дитячої кімнати. «Зелені» малюнки дитини фактично ставлять мати перед дилемою - робота, що забирає всі сили, або малюк, терміново вимагає уваги і захисту.

Синій вибирають дітлахи повільні, спокійні, ґрунтовні. Вони люблять робити все не поспішаючи, розмірковуючи, а на будь-яке своє «чому» чекають ґрунтового і докладної відповіді. Рано вчаться читати і роблять це з задоволенням, охоче діляться своїми іграшками з іншими дітьми. Але якщо синіми малюнки стали раптово, можливо, дитині не вистачає спокою. Про особливий напрузі свідчить поєднання синього і зеленого. Діти, які малюють тільки цими квітами, швидше за все, замучені батьківськими заборонами й обмеженнями, які бояться порушити. Необхідно надати дитині більше свободи, заохочувати ініціативу і хоча б тимчасово змінити батіг на пряник.

Фіолетовий Складний колір, отриманий з «протилежних» синього і червоного свідчить і про складний характер дитини. Ці натури артистичні, але дуже чутливі. Їх абсолютно не можна лаяти, бо будь-яке батьківське невдоволення сильно ранить.

Чорний - дуже похмурий колір, і це лякає батьків. Насправді, років до 4-5 діти вибирають його тому, що він найбільш контрастний по відношенню до білому папері, тому боятися його не слід. Про серйозні проблеми перевагу чорного кольору починає говорити набагато пізніше. Але коли це дочка, раніше бачила світ в рожевому кольорі, раптом стала приносити із саду тільки чорно-білі малюнки, варто поцікавитися, чи не змінилася чи є у неї вихователька? Психологи вважають, що чорний можуть вибирати і діти, які хочуть донести щось (не обов'язково неприємне) до дорослих, але не можуть зрозуміти, як це зробити.

Коричневий починає переважати в малюнках, якщо малюкові незатишно або він хворий (можливо, у нього в принципі слабке здоров'я). Цей колір - пошук надійного і безпечного притулку при внутрішніх і зовнішніх проблемах.

Сірий любителі цього кольору - непомітні, потайливі, замкнуті і сором'язливі малюки. Цей колір діточок, оточення яких доросле: малюка захищають від інших дітей, або самі діти з якихось причин не беруть його в свою «зграю». Сірий може з'явитися і в тому випадку, якщо малеча перевантажений гуртками та секціями: варто подумати, чи так потрібен чаду щоденний англійський в поєднанні з уроками співу та гри на фортепіано.□□

Навчально-методичний посібник містить основні відомості про сутність понять "інтерес", "пізнавальний інтерес". Подано нетрадиційні технології розвитку пізнавального інтересу в молодших школярів в процесі вивчення образотворчого мистецтва та практичні завдання для логічного і творчого розвитку. Посібник розроблений для широкого кола читачів.